

Spis treści

Listy gratulacyjne	1
Wokół osoby Profesora	7
Słowo wstępne	9
Dorobek naukowo-badawczy z lat 1957–2017	11
Artykuły	31
Część I. Z dziejów konstytucji w Polsce Ludowej	33
Artykuł 1. Rola konstytucji marcowej w prawie państwowym Polski Ludowej	35
Article 2. Application of the Constitution of the Polish People’s Republic during the 30 years of its Validity	55
Artykuł 3. Geneza Konstytucji PRL	71
Artykuł 4. Elementy negacji i kontynuacji w prawie konstytucyjnym okresu Sejmu Ustawodawczego	101
Artykuł 5. Stosowanie Konstytucji PRL	117
5.1. Pojęcie i elementy stosowania konstytucji	117
5.2. Zakres samoistnego i niesamoistnego stosowania Konstytucji PRL	120
5.3. Przyczyny ograniczenia roli Konstytucji PRL w zakresie prawa	132
Część II. Teoria konstytucji	137
Artykuł 6. Państwo prawne w warunkach zmian zasadniczych systemu prawa RP	139
Artikel 7. Auf der Suche nach einer Garantie der Verfassungsmäßigkeit des polnischen Rechts	159

7.1. Probleme einer Garantie der Verfassungsmäßigkeit des Rechts in Polen bis 1982	159
7.2. Das Verfassungsgericht und der Grundsatz der Oberhoheit des Sejms (Parlament) innerhalb des Systems der Staatsorgane	176
7.3. Arbeiten am Gesetzentwurf über den Verfassungsgerichtshof und die Kontroversen um den Inhalt eines solchen Gesetzes	181
7.4. Schlußfolgerungen	188
Artykuł 8. Wewnętrzna hierarchia norm konstytucyj w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	189
Article 9. Hierarchy of Constitutional Norms and its function of protection of basic Rights	205
Artikel 10. Der Rechtsstaat unter den Bedingungen einer grundlegenden Umformung des Rechtssystems, dargestellt am Beispiel Polen	235
Artykuł 11. Bezpośrednie stosowanie podstawowych praw jednostki w związku z projektem Karty Praw i Wolności	261
Article 12. La protection de l'Etat de droit et des libertes publiques dans jurisprudence du Tribunal Constitutionnel Polonaise droit au jugement	275
Artykuł 13. Hierarchia norm konstytucyjnych i jej rola w rozstrzyganiu kolizji norm	291
Artykuł 14. Zasada bezpośredniego stosowania konstytucyj w dziedzinie wolności i praw obywateli	309
Artykuł 15. O znaczeniu sporu w sprawie konstytucyjnej koncepcji prawa w Komisji Konstytucyjnej ZN	327
Artykuł 16. Bezpośrednie stosowanie konstytucyj (stan doktryny prawa)	345
Artykuł 17. „Wartości konstytucyjne” w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	363
Artykuł 18. Idee przewodnie wolności i praw jednostki w procesie uchwalania Konstytucji RP	387
18.1. W poszukiwaniu „momentu konstytucyjnego”	387
18.2. Kompromis polityczny czy społeczny konsensus konstytucyjny?	390
18.3. Wizje wolności i praw jednostki w projektach konstytucyj	392
18.4. Godność istoty ludzkiej jako fundament wolności i praw	394
18.5. Wolność i równość wobec prawa	397
18.6. Pojmowanie godności człowieka w KK ZN a współczesne spory wokół art. 30 Konstytucji RP	399
18.7. Idea bezpośredniego stosowania konstytucyjnych wolności i praw	401
18.8. Spory w sprawie katalogu wolności i praw w Konstytucji RP	405
18.9. Uwagi końcowe	409
Artykuł 19. Wstęp do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i jego znaczenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	413
Artykuł 20. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego jako źródło prawa	427

Część III. Trybunał Konstytucyjny	445
Artykuł 21. Przesłanki ustanowienia Trybunału Konstytucyjnego w Polsce	447
Artikel 22. Der Verfassungsgerichtshof und die Garantie der Bürgerrechte in Polen	459
Article 23. Le Tribunal Constitutionnel de la République Populaire de Pologne	473
23.1. Les Prémisses de la création du Tribunal Constitutionnel de la République Populaire de Pologne	475
23.2. Situation dans le régime	476
23.3. Compétence du Tribunal Constitutionnel	480
23.4. Personnes habilitées à saisir le Tribunal Constitutionnel	484
23.5. Organisation et procédure	486
23.6. Principales données chiffrées	486
23.7. Principales tendances de la jurisprudence	489
23.8. Annulation de la procédure: quelle pratique?	493
23.9. Fonction critique	494
23.10. Evaluation générale	495
23.11. Conclusion	496
Artykuł 24. Trybunał Konstytucyjny <i>de lege ferenda</i>	497
Artykuł 25. Zmiany zakresu właściwości Trybunału Konstytucyjnego <i>de lege lata i de lege ferenda</i>	507
Artikel 26. Verfassungsgerichtsbarkeit und gelebte Verfassung am Beispiel Polens	525
Artykuł 27. Równość wobec prawa w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego w Polsce	533
Article 28. The Polish Constitutional Court	549
28.1. Legislation	549
28.2. The Constitutional Court	552
28.3. The Independence of the Judiciary	556
28.4. Planned Constitutional Reforms	557
28.5. The creation of a list of political and personal rights	558
Artykuł 29. Trybunał Konstytucyjny wobec zmiany konstytucji	559
Artikel 30. Die Rechtsprechung des Verfassungsgerichtshofes in Zeitraum der Transformation der Verfassung der Republik Polen	573
30.1. Der Verfassungsgerichtshof unter den Bedingungen der veränderten Verfassung der Republik Polen und des Gesetzes über den Verfassungsgerichtshof	574
30.2. Die Tätigkeit des Verfassungsgerichtshofes in Zahlen	579
30.3. Problematik der Entscheidungen	583
Artykuł 31. Trybunał Konstytucyjny w demokratycznym państwie prawnym	603
Artykuł 32. Zasada ochrony praw nabytych w orzecznictwie polskiego Trybunału Konstytucyjnego	615

Artykuł 33. Prawo do sądu w poglądach Trybunału Konstytucyjnego	629
Artykuł 34. Wizja Trybunału Konstytucyjnego w projektach Konstytucji RP	643
Artykuł 35. Początki działalności Trybunału Konstytucyjnego – rok 1986	659
Artykuł 36. Kontrowersje wokół powszechnie obowiązującej wykładni ustaw	669
Artykuł 37. Udział sądu konstytucyjnego w wykonywaniu jego orzeczeń (uwagi <i>de lege ferenda</i>)	699
Część IV. Źródła prawa	721
Artykuł 38. System źródeł prawa w Konstytucji PRL po 20 latach jej obowiązywania	723
Artykuł 39. Konstytucyjna koncepcja tworzenia prawa w PRL	739
39.1. Pojęcie i zakres konstytucyjnej koncepcji tworzenia prawa	739
39.2. Cechy charakterystyczne koncepcji tworzenia prawa w Konstytucji PRL ..	741
39.3. Założenia konstytucyjnej koncepcji tworzenia prawa	747
Artykuł 40. Zasady budowy systemu źródeł prawa w nowej konstytucji	761
40.1. Pojęcie systemu źródeł prawa i zakres konstytucyjnej regulacji systemu ...	761
40.2. Przesłanki unormowania systemu źródeł prawa nowej konstytucji	764
40.3. Zasady systemu źródeł prawa i ich katalog	767
Artykuł 41. Pojęcie aktu normatywnego w ustawie o Trybunale Konstytucyjnym ...	777
Artykuł 42. Rozporządzenie jako akt wykonawczy do ustawy w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	795
Article 43. Law and its sources in the Constitution of the Republic of Poland	813
Artykuł 44. „Zamknięcie” systemu źródeł prawa w Konstytucji RP	829
Artykuł 45. O prawie i jego źródłach z perspektywy pięciolecia obowiązywania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	854
Artykuł 46. Zamknięty system źródeł prawa powszechnie obowiązującego w konstytucji i w praktyce	857
Artykuł 47. Wpływ konstytucji i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na tworzenie ustaw	887
Artykuł 48. Gwarancje wykonawczego charakteru rozporządzeń (aspekt materialny)	911
Artykuł 49. Polska droga do służby cywilnej	929
Artykuł 50. Kadencja dwóch ustrojów	945